

Adres aan de Gemeenteraad,

Amsterdam, 5 december 2019

Adres aan de Gemeenteraad met een nadere in- en aanvulling op 'Een nieuwe historische binnenstad'

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Met het uitkomen van het rapport Een nieuwe historische binnenstad van prof. Zef Hemel is een nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de al langer lopende discussie over het feit dat de binnenstad zijn verbindende functie dreigt te verliezen. De Huurdersvereniging Centrum (HVC) mengt zich al langer in die discussie, omdat, zo merken wij van onze leden, de huidige situatie het plezier in wonen aanzienlijk aantast. En wij maken ons ernstige zorgen. Volgens eigen berekeningen van de gemeente Amsterdam stijgt het aantal toeristen dat Amsterdam zal bezoeken van het huidige 19 miljoen naar 23 miljoen in 2025. En volgens deskundigen uit de toeristische sector als Steven Hodes stijgt het aantal zelfs naar 30 miljoen in 2030! De daarmee gepaard gaande ontwikkeling naar een eenzijdige economie – namelijk vrijwel geheel op bezoekers gericht – is een zorgwekkend onderdeel van dit proces.

Hiermee wordt de leefbaarheid van Amsterdam en met name de binnenstad, die al zo zwaar te leiden heeft onder de huidige toeristendruk, steeds zwaarder onder druk gezet. De bewoners van de stad zijn het slachtoffer. De gemengde stad dreigt hieronder te bezwijken. Ook door gentrificatie, AirBnB, overdaad aan horeca enz. Als er niets verandert zullen de 'gewone' bewoners de binnenstad uit trekken en wordt hun plaats ingenomen door bewoners, die vooral alleen maar tijdelijk in Amsterdam willen wonen zoals expats. En daarmee verdwijnt ook de cohesie in de buurten.

Positieve en negatieve kanten van het rapport Een nieuwe historische Binnenstad

Het rapport Een nieuwe historische Binnenstad is op zijn minst een startpunt om bovengeschetste problematiek aan te pakken. Het rapport heeft een aantal positieve punten:

- de bewoners van de binnenstad worden centraal gesteld. Vooral door te erkennen dat deze lijden aan vervreemding van hun oorspronkelijk vertrouwde omgeving.
- er wordt een stip aan de horizon gezet dat het allemaal anders en beter moet.

En vooral dat in het rapport een werkwijze wordt voorgesteld waarbij de bewoners uitdrukkelijk worden betrokken: blz. 34: " Het veronderstelt een werkwijze waarbij in de achttien buurten van de historische binnenstad straat na straat, pand na pand, door alle betrokkenen nauwkeurig worden bekeken en met elkaar besproken. Dit vergt een organisatie met een goede leiding. Eigenaren, huurders, bewoners, instellingen en gemeente zullen daarbij moeten samenwerken zoals dat het afgelopen voorjaar in de Oude Kerk is beproefd ".

De Huurdersvereniging Centrum wil hier zeker bij worden betrokken. En zal dit nader met u communiceren.

Maar het rapport heeft ook grote omissies:

- het belang van het wonen wordt op geen enkele manier genoemd. En dat lijkt toch een logisch thema als bewoners centraal worden gesteld.
- Er worden geen oplossingen voor de korte termijn gegeven. Terwijl die er wel zijn en het nu wel eens tijd is dat de bewoners ook daadwerkelijk iets gaan zien aan oplossingen.

Extra maatregelen voor korte en middellange termijn zijn noodzakelijk

Wij bieden u met dit adres daarom in aanvulling op het rapport Een nieuwe historische binnenstad een aantal oplossingen aan zowel voor de korte termijn als middellange termijn. Korte termijn oplossingen – de zgn. ‘quick wins’ – zijn mogelijk, juist als niet gekozen wordt voor ingewikkelde maatregelen, maar voor maatregelen, die eenvoudig en/of snel zijn uit te voeren. De gemeente Amsterdam heeft tot nog toe met name ook op het thema van de drukte vaak de neiging te kiezen voor ingewikkelde oplossingen, die dan niet of nauwelijks uitvoerbaar blijken.

A. Voorstellen voor de korte termijn

1. De Wallen/prostitutie

Volg het advies van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB) op dat de gordijnen van de prostitutieplekken op de Wallen worden gesloten. Daarmee vervalt elke aantrekkingskracht voor al die buitenlandse hordes om de prostituees te komen bekijken. Wij vinden deze hordes walgelijk en al te lang een enorme overlast voor bewoners op de Wallen. Sluiting van de gordijnen kan snel uitgevoerd worden en het kost niks! Het spreekt voor zich dat wij tegen elke uitbreiding van de prostitutie op de Wallen zijn.

2. Toeristenbelasting

Verhogen van de toeristenbelasting naar minstens 30 – 40%. Dat lijkt een rigoureuze maatregel, maar er wordt op dit moment in de toeristenbranche goudgeld verdiend aan de toeristen. Amsterdam is vergeleken bij steden als Parijs en Londen erg goedkoop. Belasting is ook een sturingsmiddel en dient in dit geval ook ingezet te worden. Het is een eenvoudig middel waarmee de grote toeloop aan toeristen getemperd kan worden. En Amsterdam heeft dat geld ook nodig: bestrijding van vervuiling en overlast door toeristen moet betaald worden. En anders draaien de Amsterdammers er voor op. Amsterdam heeft dat geld ook nodig behalve voor het (eindelijk) goed schoonmaken van de binnenstad zullen ook andere maatregelen geld gaan kosten.

3. Hotels

Er komt een echte hotelstop in de binnenstad. Nieuwe hotels worden alleen toegestaan als daar andere van vergelijkbare grootte voor worden gesloten.

4. Winkels

Gewone winkels weer terug in de binnenstad: herinvoering gemeentelijke winkelbrancheringcommissie en opname branchering in ruimtelijke plannen.

Diverse winkels zijn niet zo maar af te dwingen, er moet natuurlijk een commercieel draagvlak voor dergelijke winkels zijn. De (her)introdactie van een gemeentelijke winkelcommissie zou bij de verandering van beleid goed kunnen helpen. Het dwingt de

gemeente tot goed onderzoek wat aan branchering mogelijk is en maakt het mogelijk branchering niet als vroeger in ruimtelijke plannen/maatregelen vast te leggen. Alle omgevingsplaninstrumenten en de nieuwe Amsterdamwet moeten ingezet worden. Denkbaar is ook om met (grote) vastgoedeigenaren te bespreken dat zij deels lagere huren willen rekenen om winkels met een meer op bewoners gericht aanbod te faciliteren en om daarmee de aantrekkelijkheid van de winkelstraten te verhogen.

5. AirBnB

AirBnB keurmerken en verbieden in de binnenstad.

Dit heeft als bijkomend voordeel dat de bezoekers daarmee ook automatisch worden gespreid over de rest van Amsterdam en de regio. Voor de rest van de stad zouden aanvragen ter plekke moeten worden gecontroleerd of ze voldoen aan de gemeentelijke voorwaarden en indien akkoord van een keurmerk **worden** voorzien.

6. Wonen

Het nog verder *inkrimpen van de betaalbare woningvoorraad moet zo veel mogelijk worden tegengegaan*. Bedenk daarbij dat de voorraad sociale huurwoningen in de binnenstad voor een groot deel ligt bij particuliere huiseigenaren, zodat dit deel van de voorraad op termijn dreigt te verdwijnen vanwege het ontbreken van elke grip op deze sector. Om de diversiteit zoveel mogelijk te behouden in de binnenstad moet daarom bij de resterende nieuwbouwlocaties in de binnenstad voor minstens 50% sociale verhuur worden gepland. En verkoop en liberalisaties door woningcorporaties tegengaan.

7. Grote panden/gemeentelijk vastgoed

Vrijkomende grote panden in de binnenstad en gemeentelijk vastgoed bestemmen voor sociale, culturele en creatieve instellingen.

8. Openbare ruimte

- Er worden geen initiatieven meer genomen, die extra druk op de binnenstad leggen zoals het toestaan van 24- uursopenstellingen of het plaatsen van extra objecten in de openbare ruimte.
- De vervuiling op straat wordt aangepakt. Ondernemers, die verantwoordelijk zijn voor een aanzienlijk deel van de vervuiling, zoals bijvoorbeeld exploitanten van fastfood-zaken worden verantwoordelijk gehouden voor het schoonhouden van de directe omgeving van hun zaken. Op deze manier worden de verantwoordelijken belast en niet de burger.
- In de APV wordt een artikel opgenomen dat het schreeuwen of joelen in de openbare ruimte verbiedt wanneer dat duidelijk verband houdt met bezoek aan horeca of recreatie.

9. Gedoogbeleid

Aan gedoogbeleid geen definitieve rechten meer ontlelen.

Het tijdelijk toestaan van ongewenste situaties duurt vaak door gebrek aan tijdig overheidsingrijpen veel te lang. Wil de gemeente de gewenste situatie realiseren dan wordt door bezwaarmakers veelal gewezen op de langdurige gedoogsituatie en proberen zij daar rechten aan te ontlelen. De rechter gaat daar regelmatig in mee. De gemeente zou bij gedogen duidelijk aan moeten geven dat het om een tijdelijke (uitzonderings)situatie gaat waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

10. Verkeer

Wij zijn blij met de *autoluwe stad*, omdat daarmee de leefbaarheid wordt bevorderd. Inzetten op andere vervoerwijzen, minder vervuילend **en** meer elektrisch. Amsterdam als stad voor voetgangers en openbaar vervoer.

B. Voorstellen voor de (wat) langere termijn

11. AirBnB

- Bij de Regering wordt gepleit voor *wettelijke mogelijkheden om vakantieverhuur te kunnen verbieden*. Wanneer de maatregelen genoemd onder 5. geen effect hebben is een verbod het enige wat resteert. De mogelijkheid van een verbod zet eigenaren ook onder druk zich aan de regels te houden.
- Bij de *Staatsecretaris van Financiën* te bepleiten dat er *extra regelgeving komt om de belastingbetaling vanwege inkomsten uit vakantieverhuur te reguleren*. De vakantieverhuurders verdienen mogelijk duizenden euro's per jaar. Er is weinig fantasie voor nodig om te beseffen dat deze inkomsten vaak niet bij de belasting worden opgegeven. En omdat er duidelijk aanwijzingen zijn dat veel illegale vakantieverhuur vanuit het buitenland gebeurt verdwijnen deze inkomsten ook grotendeels naar het buitenland. Naar voorbeeld van de *Wet Keten Aansprakelijkheid voor de bouw* zouden platforms als AirBnB aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de gederfde belastinginkomsten. Blijft regulering op deze manier achterwege dan vindt er in feite rechtsongelijkheid plaats ten opzichte van al die burgers die elk jaar netjes hun inkomsten aan de Fiscus moeten opgeven.

12. Wonen

Bij de Regering wordt bepleit de *koppeling aan de WOZ-waarde bij de huurbepaling van huurwoningen te schrappen* vanwege de grote nadelige effecten van deze maatregel voor met name huurders in de binnenstad (maar ook elders in Amsterdam).

13. Horeca

Om tot een *effectieve spreiding van de bezoekers over heel Amsterdam* te komen worden functies, die veel bezoekers trekken naar andere delen van Amsterdam verplaatst. Dat geldt voor evenementen, maar dat geldt ook voor de horeca in de horecaconcentratiegebieden. De horeca in gebieden als het Rembrandtplein, de Leidsebuurt, de Wallen en de Zeedijk, de Nieuwmarkt zou op deze manier naar het niveau van bv. het jaar 2000 moeten worden teruggebracht. Begonnen zou kunnen worden met het terugdringen van de terrassen in deze gebieden.

14. Coffeeshops

Maximaal 5 coffeeshops per stadsdeel.

In het kader van het nieuwe coffeeshop- en hash- en weedbeleid worden de huidige 80 coffeeshops in de binnenstad (grootste concentratie ter wereld!) teruggebracht tot 5 in het hele stadsdeel. Zoals het er nu naar uit ziet wordt de hash- en weedverkoop binnen een paar jaar gelegaliseerd. Dat betekent dat het gedoogbeleid vervalt en dat de verkoop daarvan een 'gewone' zaak is geworden. Om te voorkomen dat alle hash- en weedgebruikers uit heel West-Europa nog steeds naar de binnenstad komen brengt Amsterdam het aantal coffeeshops terug tot 5 per stadsdeel. Dat voorkomt een concentratie van de toeloop van kopers en zorgt gelijk voor spreiding.

15. Ruimtelijke Ordening

Bepleit bij de Regering dat de *Wet Ruimtelijke Orde zo wordt aangepast dat het mogelijk is tot vormen van branchering in winkelstraten* te komen. Met deze aanpassing moet het mogelijk worden detailhandel die juist voor bewoners van belang is in de winkelstraten te exploiteren. Met deze wetgeving zou ook ontwikkelingen van monocultuur in de detailhandel kunnen worden tegengegaan.

16. Vakantievluchten

Verminderen van de toestroom van toeristen kan ook bij de bron. *Het aantal vakantievluchten op Schiphol moet drastisch worden verminderd.*

Ook voor het klimaat. Maar ook, omdat juist het soort van toeristen, dat van deze vluchten gebruik maakt, verzorgt veel overlast. Amsterdam is groot-aandeelhouder van Schiphol en kan vanuit die positie al direct druk uitoefenen op de Regering in Den Haag

Tot zover onze voorstellen voor een verder invulling van het rapport Een Nieuwe Historische Binnenstad. Het zijn geen vrijblijvende, maar noodzakelijke maatregelen. Echte maatregelen zijn nodig om Amsterdam niet verder uit te hollen. Amsterdammers, die in de stad willen wonen moeten weer mogelijkheden hebben op de woningmarkt en voor een veelzijdig sociaal leven. Samen met het gemeentebestuur, corporaties en langdurig bij de stad betrokken organisaties moet vooral in de sociale kanten van de stad worden geïnvesteerd. Bezoekers zijn zeer welkom, maar vanuit de waardigheid en gastvrijheid van een trotse stad. Er zijn scherpe maatregelen nodig om te voorkomen dat het toerisme Amsterdam totaal onder de voet gaat lopen. We rollen de looper een beetje op. Amsterdam zegt: welkom, mits..... Bewoners, kinderen, studenten en **het** Amsterdamse bedrijfsleven worden weer 'leidend'. Het kan, als we maar durven en willen. De magneetwerking van het Centrum op de toeristenstromen moet ingedamd worden!

Namens de Huurdersvereniging Centrum

Dippeman Coumou, voorzitter